

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger auktoriserade revisorn A-son en varning.

1 Inledning

Revisorsinspektionen har underrättats om att auktoriserade revisorn A-son har underkänts vid en kvalitetskontroll i det revisionsföretag där han är verksam.

Revisorsinspektionen har utrett A-sons revision av två aktiebolag, här benämnda däckbolaget (räkenskapsåret 2022-07-01–2023-06-30) och grönsaksbolaget (räkenskapsåret 2022-05-01–2023-04-30). Revisionsberättelserna för båda bolagen var utan modifieringar, upplysningar eller anmärkningar.

2 Intäktsredovisning (däckbolaget)

2.1 Årsredovisningen

Av årsredovisningen för däckbolaget framgår att bolaget bedrev försäljning och reparation av däck. Bolaget redovisade en nettoomsättning med 25,2 mnkr. Enligt årsredovisningen tillämpade bolaget Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) *Årsredovisning i mindre företag* (K2) vid upprättandet av årsredovisningen.

2.2 Revisionsdokumentationen

Av däckbolagets huvudbok framgår att bolaget hade olika intäktsslag. Bolaget redovisade intäkter från försäljning av nya och begagnade däck samt fälgar. Bolaget redovisade även intäkter av skiftes- och reparationsarbeten och säsongförvaring av däck i s.k. däckhotell, uthyrning av personal, jourarbeten, arbeten med hjälp av servicebil och återvinningsavgifter.

A-sons valda väsentlighetstal för årsredovisningen som helhet uppgick till 507 tkr och arbetsväsentligheten till 431 tkr.

I revisionsdokumentationen finns en tabell med nyckeltal. Av tabellen framgår att omsättningen hade minskat från 29,8 mnkr föregående räkenskapsår till 25,2 mnkr, medan bruttovinstmarginalen hade ökat från 42 procent till 47 procent. A-son har antecknat att omsättningen var ”bra”, om än sämre än året innan, och att det föregående år hade förekommit en del koncernintern försäljning. Han har också antecknat att bolaget hade goda rutiner för bl.a. försäljning. Han har vidare noterat att det fanns kontroller i syfte att säkerställa att alla utleveranser av varor fakturerades. Vad gäller hans åtgärder för att granska försäljningsrutinen innehåller dokumentationen endast kortfattade anteckningar om att kundordrar lades in i ett IT-system och fakturerades och att kundreskontra fanns i det systemet samt uppgifter om vilka som var ansvariga för faktureringen och för bokföringen och avstämning av inbetalningar. Enligt dokumentationen hade de ansvariga personerna visat honom vad de utförde för arbetsuppgifter i rutinen. Av dokumentationen framgår inte om bolagets försäljning till någon del skedde mot kassa-register och vilka åtgärder som A-son i så fall vidtog med anledning av detta.

När det gäller risken för väsentliga felaktigheter i intäktsredovisningen som berodde på oegentligheter har A-son antecknat att det förelåg en ”normal risknivå”. Det framgår dock inte vilken påverkan detta hade på inriktningen och omfattningen av hans granskning. Av sammanfattningen av hans riskbedömning per resultat- och balanspost framgår att han bedömde posten Nettoomsättning som en väsentlig post att granska. Den inneboende risken i posten bedömdes som låg och kontrollrisken som hög, vilket gav en kombinerad risknivå som uppgick till medel för samtliga räkenskapspåståenden. Han antecknade vid riskbedömningen för nettoomsättningen att han ansåg att bolaget hade bra kontroll.

Enligt ett arbetsprogram för posterna Kundfordringar och Försäljning skulle A-son översiktligt granska fullständigheten i bolagets intäktsredovisning genom en rimlighetsbedömning. Han har i arbetsprogrammet antecknat att han inte hade funnit några oredovisade intäkter. Det går dock inte att utläsa vilken inriktning och omfattning som granskningen i den delen hade haft och det finns inga hänvisningar till några revisionsbevis. Det framgår att han utförde en periodiseringskontroll av fakturor i anslutning till balansdagen. För posten Nettoomsättning finns också ett eget arbetsprogram. På detta finns anteckningar om *att* han bedömde posten som rimlig, *att* bruttovinsten var något bättre än föregående år, *att* koncernintern försäljning hade skett föregående räkenskapsår, *att* han hade kontrollerat att det fanns en fakturajournal per månad, *att* han inte hade uppmärksammat några glapp i nummerserier på fakturor m.m. *och att* han inte hade hittat några fel i överföringen från det IT-system som hanterade försäljningen till det IT-system som hanterade huvudboken. Inte heller detta arbetsprogram innehåller några hänvisningar till revisionsbevis. I dokumentationen finns utskrift av fakturajournaler och en verifikationslista utvisande hur fakturajournaler hade bokförts med bockar som enligt en anteckning innebar att de var kontrollerade mot underlag. Vilket underlag som avsågs går inte att utläsa.

Det går inte heller att utläsa om A-son utförde några åtgärder i syfte att granska fullständigheten i den samlade intäktsredovisningen för räkenskapsåret.

2.3 Revisorns uppgifter

A-son har uppgett följande.

Mindre än 15 procent av bolagets försäljning skedde genom kassaregister. Nästan alla dessa transaktioner genomfördes med konto- eller kreditkort.

I början av räkenskapsåret träffade han den ekonomiansvarige som skötte bokföringen. Hon visade hur hon fick ut underlag till bokföringen för försäljningen från kassaregistret. Hon visade även hur hon tog fram underlag i form av kontantfakturor, fakturajournaler och kundfakturor. Bolagets ägare visade honom senare hur han kontrollerade att bokade tider för t.ex. däckskiften hade blivit registrerade som utförda och fakturerade. Eftersom överföringen från det IT-system som hanterade försäljningen till bolagets program för bokföring innebar manuella moment, valde han att kontrollera att ett antal transaktioner hade blivit rätt överförda till bokföringen. Han hittade inte några fel i överföringen mellan

försäljningssystemet och bokföringssystemet. I samband med bokslutsgranskningen kontrollerade han att det inte var något glapp i nummerserien för kontantfakturor och kundfakturor.

Han bedömde inte risken för väsentliga felaktigheter i intäktsredovisningen som berodde på oegentligheter som stor. Ägaren av bolaget var driven och seriös. Bolaget hade en god ekonomi och det fanns inget behov av att försköna resultatet. Den platsansvarige på bolaget hade kontroll på in- och utleveranser och upptäckte eventuella avvikelser. Bolagets ekonomipersonal upprättade betalningsförslag som bolagets ägare sedan gick igenom och godkände.

Fullständigheten i intäktsredovisningen granskades genom att han i samband med kontrollinventeringen av bolagets varulager följde upp att alla klara ordrar hade blivit fakturerade per balansdagen. Han kontrollerade även att dessa fakturajournaler hade blivit bokförda. Varje år hade han en genomgång med ägaren där de diskuterade och analyserade skillnader mellan åren vad gällde omsättning, bruttovinst m.m. även vad gällde övriga bolag i koncernen. Ökningen av intäkter för bolagets däckhotell berodde mestadels på en prisjustering. Bolaget hade nästan nått den utrymmesmässiga gränsen för förvaring. Föregående räkenskapsår hade en del av koncernens inköp styrts till bolaget i syfte att erhålla bättre rabatter på inköpen.

2.4 Revisorsinspektionens bedömning

Intäktsredovisningen är normalt ett väsentligt granskningsområde som revisorn har anledning att ägna särskild uppmärksamhet. Av A-sons dokumentation framgår att han bedömde att nettoomsättningen var en väsentlig post att granska.

A-son antecknade i sin dokumentation att bolaget hade goda rutiner för försäljningen. Det som framgår av dokumentationen är korta anteckningar om vissa rutin- och kontrollmoment som är kopplade till försäljningen. De uppgifter som han har lämnat om genomgångar med bolagets ekonomiansvarige och ägare ger viss kompletterande information om vilka åtgärder som han vidtog i detta avseende. Uppgifterna i dokumentationen och i hans yttranden till Revisorsinspektionen är dock på en övergripande nivå och innehåller inga uppgifter om karaktären på de olika typer av intäktslag som bolaget hade eller hur dessa bearbetades och redovisades. Sammantaget gör Revisorsinspektionen bedömningen att åtgärderna gav honom en viss förståelse för

hur vissa av bolagets rutiner och kontroller fungerade *men att* han inte hade grund att förlita sig på dem vid sin granskning.

Enligt International Standard on Auditing (ISA) 240 *Revisorns ansvar anseende oegentligheter i en revision av finansiella rapporter* p. 27 ska en revisor, när han eller hon identifierar och bedömer riskerna för väsentliga felaktigheter som beror på oegentligheter, på grundval av ett grundantagande om att det finns risker för oegentligheter i intäktsredovisningen, utvärdera vilka intäkter, intäktstransaktioner eller påståenden som ger upphov till sådana risker. Om grundantagandet inte avfärdas, ska risken behandlas som en betydande risk i enlighet med ISA 315 (omarbetad 2019) *Identifiera och bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter* p. 12 l. ii. Detta innebär enligt ISA 315 p. A 218 bl.a. att revisorn måste identifiera sådana kontroller i bolaget som hanterar risken. Revisorn måste då också utvärdera bl.a. om kontrollerna har utformats på ett ändamålsenligt sätt enligt p. 26 a i samma ISA och om de har införts i enlighet med p. 26 d.

Enligt anvisningspunkt A 31 kan antagandet att det finns en risk för bedräglig intäktsredovisning i vissa fall avfärdas. Exempelvis kan revisorn dra slutsatsen att det inte finns någon risk för väsentliga felaktigheter som beror på oegentligheter i intäktsredovisningen om det bara finns en enda typ av enkla intäktstransaktioner, t.ex. hyresintäkter från en enda hyresfastighet.

Revisorsinspektionen gör bedömningen att omständigheterna i bolaget var sådana att grundantagandet i ISA 240 inte kunde avfärdas. A-son skulle alltså hantera risken för väsentliga felaktigheter i intäktsredovisningen som berodde på oegentligheter som en betydande risk. Av dokumentationen framgår att han i stället bedömde risken som normal.¹ Såvitt framgår av hans dokumentation utförde han inga åtgärder för att identifiera kontroller i bolaget som särskilt hanterade risken. Det innebär att han inte heller utvärderade att sådana kontroller var utformade på ett ändamålsenligt sätt eller att de var införda på det sätt som ISA 315 kräver. Inte heller de uppgifter han har lämnat till Revisorsinspektionen – att det fanns en platsansvarig som hade god kontroll på in- och utleveranser, att ägaren gick igenom och godkände betalningsförslag och att bolaget bedömdes ha god ekonomi – innebär att hans granskningsåtgärder var tillräckliga.

¹ I yttrande till Revisorsinspektionen har han i stället uppgett att han bedömde risken som låg.

Revisorsinspektionen finner därför att A-son inte hanterade risken för felaktigheter på grund av oegentligheter på det sätt som ISA kräver. Han har därmed åsidosatt god revisionsred.

Nästa fråga som Revisorsinspektionen tar upp är om A-sons substansgranskningsåtgärder gav honom grund att godta fullständigheten i den samlade intäktsredovisningen för de olika intäktsslagen. De åtgärder som framgår av hans dokumentation begränsar sig i detta avseende till en rimlighetsbedömning på övergripande nivå, en periodiseringskontroll i anslutning till balansdagen, kontroller av att det fanns en fakturajournal per månad och att det inte förekom något glapp i nummerserien för fakturor samt avstämningar av vissa fakturajournaler mot verifikationslista. Han gjorde också vissa konstateranden vad gällde bolagets bruttovinst och koncernintern försäljning men revisionsdokumentationen visar i denna del inte på några konkreta granskningsåtgärder.

Enligt Revisorsinspektionens bedömning – och särskilt mot bakgrund av att bolaget hade olika slags intäkter som initierades och redovisades på olika sätt – ger den nu angivna dokumentationen inte stöd för att A-son vidtog tillräckliga åtgärder eller inhämtade tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för att kunna godta fullständigheten i den samlade intäktsredovisningen.

A-sons yttranden till Revisorsinspektionen innehåller kompletterande information om de åtgärder som går att utläsa av dokumentationen men redovisar inga ytterligare vidtagna åtgärder.

Inspektionen drar därför slutsatsen att A-sons åtgärder för att kunna godta fullständigheten i intäktsredovisningen inte var tillräckliga. Bristerna vid granskningen var sådana att han – med hänsyn till intäkternas betydelse i bolaget – saknade grund för att tillstyrka ett fastställande av bolagets resultat- och balansräkningar. Genom att likväl göra det har han åsidosatt god revisionsred.

3 Varulager (däckbolaget)

3.1 Revisionsdokumentationen

Däckbolaget redovisade ett varulager om 4,2 mnkr, vilket motsvarade 33 procent av balansomslutningen. Av revisionsdokumentationen framgår att A-son bedömde varulagret som en väsentlig post att granska och att han bl.a. skulle granska värderingen

av lagret. Han bedömde den inneboende risken i posten som låg och kontrollrisken som hög. Detta gav en kombinerad risknivå som uppgick till medel för samtliga räkenskaps-påståenden.

I arbetsprogrammet för posten Varulager anges tre granskningsåtgärder som tar sikte på värderingen av varulagret. En av åtgärderna var att A-son skulle göra en kontroll av att angivet anskaffningsvärde i lagerlistan stämde överens med inköpspris enligt leverantörs-fakturor. Han gjorde ett stickprov på ett antal artiklar för att kontrollera detta. De andra två åtgärderna var att han skulle *dels* kontrollera att varulagret var värderat i enlighet med lägsta värdets princip, *dels* införskaffa bolagets inkuransbedömning för att kontrollera att en tillräcklig avsättning hade gjorts för inkuranta varor och bedöma om det fanns ytterligare nedskrivningsbehov. Han antecknade vid dessa åtgärder *dels* att bara kuranta varor hade inventerats, *dels* att varulagret hade tagits upp till anskaffningsvärde. Han slutsats från granskningen av varulagret var att prissättningen ”synes ok” och att han bedömde att posten verkade vara rimligt redovisad. Av dokumentationen framgår inte om bolaget hade gjort någon bedömning av om det förelåg något behov av reservering för inkurans. Det går heller inte att utläsa vilka eventuella överväganden som A-son själv gjorde i frågan om behovet av avsättning för inkurans i varulagret eller vilka åtgärder han vidtog för att kunna godta att varulagret redovisades till anskaffningsvärde.

3.2 Revisorns uppgifter

A-son har uppgett följande.

Bolaget tog bara upp vad som ansågs vara kuranta varor vid inventeringen. Han pratade med bolagets platsansvarige i samband med inventeringen om huruvida bolaget hade några varor som inte gick att sälja. Det var sällan det inträffade men om ett trasigt eller skadat däck skulle upptäckas gjordes det, enligt bolagets ägare, en utleverans av varan ur lagret och det undersöktes om det skulle gå att få ersättning för däcket av leverantören.

I samband med hans kontrollinventering av varulagret i början av juli iakttog han att det var god ordning i bolagets verkstad och på lagret. Däcken som han kontrollerade var hela och rena. De däck som var placerade vid sidan av de som kontrollerades syntes vara i samma goda skick och det fanns inget som tydde på att det skulle finnas inkuranta däck på andra ställen i lagret. Utifrån dessa iakttagelser kunde han känna sig trygg i att lagret var kurant.

Det fanns inga indikationer på att priserna på däck skulle sjunka, eftersom inflationen var förhållandevis hög och kronkursen svag. Leverantörer skickade ut aviseringar om prisjusteringar. Ägaren av bolaget hade berättat att bolaget försökte lägga inköpsordrar innan prisjusteringar infördes. Utifrån detta kunde han förutsätta att anskaffningsvärdet var lägre än återanskaffningsvärdet.

3.3 Revisorsinspektionens bedömning

Enligt 4 kap. 9 § årsredovisningslagen (1995:1554) ska omsättningstillgångar som huvudregel tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Revisorsinspektionen har ovan konstaterat att varulagret utgjorde en väsentlig post och att det bokförda värdet motsvarade 33 procent av balansomslutningen. Av A-sons dokumentation framgår också att han bedömde varulagret som en väsentlig post och att det fanns risker kopplade till värderingen av varulagret. Mot bakgrund av detta anser Revisorsinspektionen att det fanns skäl att ägna värderingen av varulagret särskild uppmärksamhet för att kunna bedöma att det var värderat i enlighet med årsredovisningslagen.

A-son godtog bolagets värdering av varulagret. Frågan är om hans granskningsåtgärder gav honom grund för att dra slutsatsen att någon reserv för ytterligare inkurans i det lager som redovisades inte var nödvändig.

Av dokumentationen kan inte utläsas om A-son vidtog några åtgärder som möjliggjorde en sådan bedömning. Han har uppgett att han hade samtal med en platsansvarig hos bolaget och med ägaren om förekomsten av inkuranta varor och om vad bolaget gjorde om exempelvis trasiga varor upptäcktes. Han har dessutom redogjort för att han bedömde att de däck som han kontrollinventerade var i gott skick och att det var god ordning på verkstaden och på lagret. Dessa förfrågningar och iakttagelser gav honom dock inte grund för slutsatsen att det inte fanns behov av reservering för exempelvis ekonomisk inkurans i lager. Vad han uppgett om omständigheterna kring inköpspriset från leverantörer för varorna och om att han bedömde att anskaffningsvärdet var lägre än återanskaffningsvärdet ändrar inte den bedömningen.

Sammanfattningsvis drar Revisorsinspektionen slutsatsen att A-son inte utförde en tillräcklig granskning av varulagrets värde. Bristerna vid granskningen var sådana att han

– med hänsyn till varulagrets betydelse i bolaget – saknade grund för att tillstyrka ett fastställande av bolagets resultat- och balansräkningar. Genom att likväl göra det har han åsidosatt god revisions sed.

4 Närstående parter (grönsaksbolaget)

4.1 Årsredovisningen

Grönsaksbolaget bedrev odling av och handel med grönsaker. Bolaget redovisade en nettoomsättning på 9,2 mnkr. Balansomslutningen uppgick till 14,4 mnkr och eget kapital redovisades med 5,0 mnkr. Av tilläggsupplysningarna framgår att årsredovisningen hade upprättats i enlighet med Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) *Årsredovisning i mindre företag* (K2).

4.2 Revisionsdokumentationen

I dokumentationen av planeringen av granskningen anges att en enskild näringsverksamhet utgjorde en närstående part till bolaget. Av dokumentationen av granskningen av förvaltningen av bolaget framgår att ett antal underlag var utställda på företagsledaren privat. A-son har i anslutning till detta också antecknat ”avtal om att bolaget ska stå för vissa kostnader som är utställda på enskilda firman”. I dokumentationen av hans bedömning av risken för oegentligheter har han antecknat att det fanns kostnader av mindre värde där det kunde diskuteras om de var av privat karaktär eller inte. Han har också antecknat att det fanns risk för att privata kostnader eller kostnader som hörde till en enskild firma kunde komma in i bolagets bokföring. I samtal med företagsledningen hade han talat om att det hade förts över tillgångar från en enskild firma och att vissa avtal var kvar på denna enskilda firma. Av dokumentationen går inte att utläsa vad det var för kostnader eller hur stora belopp det rörde sig om. Det väsentlighetstal som A-son valde för årsredovisningen som helhet uppgick till 283 tkr och arbetsväsentligheten till 241 tkr.

I dokumentationen finns ett arbetsprogram avseende närstående parter. Av arbetsprogrammet framgår att A-son ställde frågor om styrelseledamöternas och företagsledningens förhållande till andra företag. Det framgår också att han inhämtade ett uttalande från företagsledningen i vilket ledningen bl.a. bekräftade fullständigheten i informationen om närstående parter.

Posten Övriga externa kostnader redovisades med 2,5 mnkr. Av dokumentationen av A-sons riskanalys framgår att han bedömde den inneboende risken i posten som låg men att kontrollrisken var hög. Detta gav en kombinerad risknivå som uppgick till medel för samtliga räkenskapspåståenden. I ett arbetsprogram för posten har han antecknat att en kostnad för arrende till företagsledaren hade ökat med 200 tkr och att han hade efterlyst ett avtal avseende detta. Av dokumentationen framgår att arrendet föregående räkenskapsår hade uppgått till 700 tkr men nu alltså hade ökat till 900 tkr. I dokumentationen finns också en fakturakopia på en del av arrendet, 400 tkr. Det går inte att utläsa om A-son sedermera fick något avtal avseende arrendet eller om han bedömde huruvida arrendet betalades på marknadsmässiga villkor. Han sammanfattade sin granskning av posten genom att anteckna att han hade kontrollerat kostnaderna som ingick i posten översiktligt i en programvara för transaktionsanalys och att han hade kontrollerat en del underlag. Han antecknade också att han inte hade uppmärksammat något som krävde utökad granskning. Hans slutsats var att posten verkade vara rimligt redovisad.

4.3 Revisorns uppgifter

A-son har uppgett följande.

Hans bedömning av den risk som var kopplad till närstående relationer och närståendetransaktioner byggde på tidigare års granskning av bolaget. Det hade förekommit att bolaget betalat privata kostnader men dessa hade bokförts mot den närståendes avräkningskonto. För att kontrollera att privata kostnader som saknade rörelsetillhörighet inte belastade bolagets resultat planerade han att substansgranska underlag till bokföringen för ett par månader.

Vid granskningen såg han att det via bolagets bankkonto gjordes en del betalningar av privat karaktär men att de bokfördes mot ägarens avräkningskonto. Övriga transaktioner som berörde närstående under granskade perioder utgjordes av lön till bolagets ägare och ägarens två söner samt en à conto-faktura för arrende.

Han fick ingen kopia av arrendeavtalet men diskuterade innehållet med bolagets företrädare. Arrendet avsåg förutom åkermark även tre ekonomibyggnader. Åkermarken uppgick till drygt 70 hektar och ekonomibyggnaderna till cirka 3 000 kvadratmeter. Han bedömde att det bokförda arrendet för marken och byggnaderna var på en marknadsmässig nivå.

4.4 Revisorsinspektionens bedömning

I ISA 550 *Närstående* förhållanden p. 2 anges att många närståendetransaktioner sker inom ramen för den normala affärsverksamheten. I sådana fall medför de kanske inte större risk för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna än liknande transaktioner med fristående parter. I vissa fall kan dock närstående relationers och närståendetransaktioners karaktär ge upphov till högre risker för väsentliga felaktigheter än transaktioner med fristående parter.

Även om det tillämpliga ramverket för finansiell rapportering fastställer minimikrav eller inga krav alls när det gäller närstående, behöver revisorn enligt ISA 550 p. 4 ändå skaffa sig en tillräcklig förståelse för företagets närstående relationer och närståendetransaktioner för att kunna dra slutsatser om huruvida de finansiella rapporterna, i den mån de påverkas av dessa relationer och transaktioner, uppnår en rättvisande bild. Dessutom är, enligt p. 5, en förståelse av företagets närstående relationer och närståendetransaktioner relevant när revisorn – i enlighet med vad ISA 240 kräver – ska bedöma om det finns en eller flera faktorer som innebär en risk för oegentligheter. Det sammanhänger med att det kan vara lättare att begå oegentligheter genom närstående.

Av ISA 550 p. 6 och 7 följer att det på grund av de inneboende begränsningarna i en revision alltid finns risk för att vissa väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna inte upptäcks, även om revisionen är korrekt planerad och utförs enligt ISA. Det är därför särskilt viktigt att revisorn förhåller sig professionellt skeptisk när han eller hon planerar och utför revisionen, mot bakgrund av att det kan finnas dolda närstående relationer och närståendetransaktioner.

Enligt ISA 550 p. 11 ska revisorn som en del av sin riskbedömning utföra de granskningsåtgärder som beskrivs i p. 12–17 i samma standard. Revisorn ska enligt p. 13 fråga företagsledningen om vilka företagets närstående är och om karaktären på relationerna mellan företaget och de närstående. Revisorn ska också fråga om vilka eventuella transaktioner som har ingåtts med närstående under räkenskapsåret och vad syftet med transaktionerna är. Vid inspektion av dokument och handlingar ska revisorn, enligt p. 15, vara uppmärksam på överenskommelser eller annan information som kan tyda på närstående relationer eller närståendetransaktioner som företagsledningen inte har identifierat eller upplyst revisorn om tidigare.

I detta fall framgår det av dokumentationen att A-son dels bedömde att det fanns risker kopplade till närståenderelationer och närståendetransaktioner i bolaget, dels att det under räkenskapsåret faktiskt hade förekommit transaktioner med närstående. Arrendet, som hade identifierats som en kostnad med närståendeproblematik, utgjorde en betydande del av posten Övriga externa kostnader och översteg hans valda gräns för arbetsväsentlighet i granskningen.

Det fanns därför skäl att granska utbetalningarna för arrendet, särskilt huruvida dessa gjordes på marknadsmässiga villkor. Av dokumentationen framgår att A-son inhämtade en faktura som avsåg delar av arrendet. Han efterfrågade också ett avtal för arrendet. Han fick inte något sådant avtal men bedömde rimligheten i det angivna arrendet. De övriga uppgifter som han har lämnat ger ingen information om vilka eventuella ytterligare åtgärder som han vidtog. Det framgår därför inte av vare sig hans dokumentation eller hans yttranden att han hade tillgång till revisionsbevis som gav honom tillfredsställande möjligheter att bedöma de aktuella transaktionerna. Revisorsinspektionen drar därför slutsatsen att hans granskning i detta avseende var bristfällig. Genom att inte granska närståendetransaktioner i tillräcklig omfattning har han åsidosatt god revisionssed.

5 Sammanfattande bedömning och val av disciplinär åtgärd

Revisorsinspektionen har funnit flera brister i A-sons revisionsarbete. I ett av bolagen utförde han inte en granskning som gav honom grund för att godta fullständigheten i bolagets intäktsredovisning. I det andra bolaget medförde den bristfälliga granskningen av varulagret att han inte hade grund för att godta värderingen av varulagret. Bristerna vid granskningen i båda bolagen var sådana att han – med hänsyn till resultat- och balansposternas betydelse i bolagen – saknade grund för att tillstyrka ett fastställande av bolagens resultat- och balansräkningar. I det ena bolaget var dessutom hans granskning av närståendetransaktioner otillräcklig.

A-son har i ovan nämnda avseenden åsidosatt sina skyldigheter som revisor och ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. Det som ligger honom till last är allvarligt, särskilt med beaktande av att han har tillstyrkt fastställandet av bolagens resultat- och balansräkningar utan att ha grund för det. Han ska därför, med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883), ges en varning.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit f.d. justitierådet Sten Andersson, ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, redovisningsexperten Sofia Bildstein-Hagberg, auktoriserade revisorn Helena Dale, rådgivaren Sophie Degenne, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, advokaten Emma Norburg och lektorn Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt avdelningsdirektören Claudia David Toronjo och revisionsdirektören Mathias Byström, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Mathias Byström

Hur man överklagar, se bilaga.